

“העלמה והמות” – החובה לחקור מקרי מוות של אנשים מוגנים בעקבות בג”ץ 6547/11 – אבו רחמה נ’ הפרקליט הצבאי הראשי

מבזק הארות פסיקה זה עוסק בעתירה לבג”ץ בבקשה להורות על פתיחת חקירה פלילית לבחינת נסיבות מותה של ג'וואהר אבו רחמה, פלסטינית מהכפר בלעין.

מדי שבוע, מתקיימות בכפר בלעין הפגנות נגד בניית הגדר בכפר. במהלך ההפגנה ביום שישי ה-31.12.2011 פונתה אבו רחמה אל בית החולים ברמאללה ומותה נקבע ביום שלאחר מכן.

ביום ה-6.1.2012 פנו העותרות (צובחיה מוסא אלעבד אבו רחמה, אמא של ג'וואהר והוועדה העממית נגד הגדר של כפר בלעין) אל הפרקליט הצבאי הראשי בדרישה שזה יורה על פתיחת חקירה פלילית לבירור סיבת מותה של אבו רחמה. בין הפצ”ר לעותרות קמה מחלוקת הנוגעת למיקום אבו רחמה במהלך ההפגנה וכן בנוגע לסיבת מותה. בעוד שהעותרות טענו כי היא עמדה עשרות מטרים בלבד מן האירוע, בסמוך לביתה, הפצ”ר טען כי טענה כי אבו רחמה שהתה בביתה.

לפי הנהלים הצבאיים, אין חובה לפתוח בחקירה פלילית כאשר מדובר במוות שנגרם תוך פעילות שהיא בעלת “אופי לחימתי ממש”. ההחלטה לפתוח בחקירה פלילית תתקבל במקרה מעין זה רק לאחר בחינת התחקיר המבצעי ואם ממנו עולה חשד לעברה פלילית. ממצאי החקירה במקרה אבו רחמה הועברו, יחד עם נתונים שונים דוגמת קטעי עיתונות וחוות דעת של ארגוני זכויות אדם, לפרקליטות הצבאית, שלא מצאה לנכון לפתוח בחקירה פלילית כיוון שלא מצאה קשר סיבתי בין מותה לבין ההפגנה שהתקיימה.

למעלה משנתיים וחצי מהאירועים נשוא הדיון, בית המשפט דחה את העתירה. המשנה לנשיא מרים נאור קבעה כי אין מקום להתערב בהחלטת הפצ”ר שבחן את הממצאים הנדרשים הן בהתאם לנהלים הקבועים, הן בהתאם לחומרי התחקיר המבצעי והן בהתאם ל”כלים חיצוניים לתחקיר המבצעי”.

אסף לובין מאיר את פסק הדין.

מעבר להחלטה ולהארות הפסיקה, בלחיצה עליהן

פסק הדין: בג”ץ 6547/11 אבו רחמה נ’ הפרקליט הצבאי הראשי (28.8.14).

הארה 1: אסף לובין – אליס מבעד למראה: על תחקירים מבצעיים, תיחומי זמן וועדות בדיקה – הארות פסיקה על בג”ץ 6547/11 אבו רחמה נ’ הפרקליט הצבאי הראשי